

Vadlīnijas sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificētu ekspertu sniegto atzinumu satura kvalitātes uzlabošanai sākotnējā izvērtējuma, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma ietvaros

Vadlīnijas tapušas Latvijas vides aizsardzības fonda administrācijas finansētā projekta “Dabas aizsardzības pārvaldes veikspējas stiprināšana dabas aizsardzības normatīvo aktu kontroles jomā” ietvaros

Saturs

Ievads.....	3
1. Biotopu grupa, suga vai sugu grupa, par kuru sniedz atzinumu	4
2. Dati par pētāmās teritorijas apsekošanu.....	4
3. Teritorijas aizsardzības statuss	5
4. Atzinuma sniegšanas mērķis	10
5. Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts	10
6. Piegulošās teritorijas raksturojums.....	12
7. Konstatētās īpaši aizsargājamās sugas un/vai biotopi.....	12
8. Citas vērtības	19
9. Labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības	20
10. Secinājumi.....	21
11. Kartogrāfiskais materiāls un citi papildus materiāli	31
12. Atzinuma noformēšana	31

Pielikumi

1. pielikums. Biotopu kvalitātes novērtējums, izmantojot ABCD sistēmu
2. pielikums. Kritēriji, kas izmantojami, novērtējot paredzētās ietekmes būtiskumu
3. pielikums. Kartoshēmu piemēri
4. pielikums. Pārskata tabula par ES nozīmes aizsargājamo biotopu aizsardzības stāvokli un platībām Latvijā
5. pielikums. Pārskata tabula par Biotopu Direktīvas pielikumos iekļauto sugu aizsardzības stāvokli un populācijām Latvijā
6. pielikums. Natura 2000 standarta datu formā izmantoto ietekmju un apdraudējumu kodu saraksts

Ievads

Vadlīnijas sagatavotas ņemot vērā Ministru Kabineta 2010. gada 30. septembra noteikumu Nr.925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības" (turpmāk tekstā - MK noteikumi Nr. 925) satura prasības un vispārīgus kontroljautājumus, pēc kuriem atzinumu izvērtēs kompetentās institūcijas. Vadlīnijās ir iekļauti ieteikumi un piemēri atzinuma saturam. Papildus paskaidrots, kādas atšķirības atzinuma saturā var būt atkarībā no novērtējuma procedūras veida.

Uzsākot atzinuma sagatavošanu, jāapzinās, ka eksperts nepieņem lēmumu par darbības atļaušanu vai neatļaušanu un nosacījumiem darbības veikšanai. Šādus lēmumus pieņem kompetentās institūcijas, ņemot vērā gan konkrēto eksperta atzinumu, gan citu sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētu ekspertu atzinumus, gan sociālekonomisko novērtējumu u.c. informāciju. Eksperta uzdevums ir sniegt informāciju, kas institūcijām nepieciešama lēmuma pieņemšanai un nosacījumu izvirzīšanai. Eksperts ir kvalificēts secināt, kas ir/nav būtiski pētāmās teritorijas dabas vērtību aizsardzībai vai Natura 2000 teritorijas ekoloģiskās integritātes saglabāšanai un kādu ietekmi var atstāt paredzētā darbība uz eksperta kompetencē esošajām dabas vērtībām.

Vadlīnijās apskatīti gadījumi, kad eksperta atzinums sagatavots ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk tekstā - IVN), ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma vai sākotnējā izvērtējuma (turpmāk tekstā - SI) vajadzībām. IVN vai ietekmes uz Natura 2000 novērtējumu veic, lai novērtētu paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz vidi (vai Natura 2000) un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos. Sākotnējo izvērtējumu veic paredzētajai darbībai, kurai var būt būtiska ietekme uz vidi, lai izvērtētu šīs darbības īstenošanas iespējamās nelabvēlīgās ietekmes būtiskumu un lemtu par IVN piemērošanu.

IVN ietvaros sniedzamie atzinumi izstrādājami, balstoties uz iespējami detalizētu informāciju par paredzēto darbību, un tā izstrādes gaitā var notikt korekcijas plānotās darbības parametros, balstoties uz ekspertu un IVN izstrādātāju rekomendācijām ietekmes samazināšanai. Ietekmes uz Natura 2000 novērtējums atšķiras no IVN ar to, ka vērtē ne tikai ietekmi uz paredzētās darbības vietu un tai pieguļošo teritoriju, bet uz visu Natura 2000 teritoriju, ņemot vērā tās izveidošanas un aizsardzības mērķus, kā arī to, kādu ietekmi paredzētā darbība atstās uz Natura 2000 tīklu valstī un tā iespēju nodrošināt konkrēto dabas vērtību aizsardzību. Izstrādājot atzinumus IVN un ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma ietvaros, jāseko līdzi ne tikai tam, vai sniegta visa eksperta atzinumā obligātā informācija, bet arī Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk tekstā - VPVB) sagatavotajai programmai un tajā prasītajai informācijai.

1. Biotopu grupa, suga vai sugu grupa, par kuru sniedz atzinumu

MK noteikumu Nr. 925 2.1. punkts: Biotopu grupa, suga vai sugu grupa, par kuru sniedz atzinumu

Ekspertam:

Norādīt tikai to sugu un/vai biotopu grupu/grupas, par ko sniegts atzinums. Visas jomas, kurās eksperts ir sertificēts, norāda atzinuma sākumā vai beigās kopā ar vārdu, uzvārdu un sertifikāta numuru.

Institūcijām:

Pārbaudīt, vai eksperts ir sertificēts uz attiecīgo sugu un/vai biotopu grupu un vai sertifikāts atzinuma sniegšanas brīdī ir derīgs. Ekspertu reģistrs pieejams Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk tekstā - DAP) mājaslapā šādā adresē - https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/.

2. Dati par pētāmās teritorijas apsekošanu

MK noteikumu Nr. 925 2.2. punkts: Pētāmās teritorijas apsekošanas datums un meteoroloģiskie apstākļi, apsekošanas ilgums, atrašanās vieta (kadastra numurs, adrese, platība) un izpētes metodes (piemēram, transektes, randomizēta parauglaukumu izvēle, fotofiksācija, maršruta iezīmēšana ar ģeogrāfiskās pozicionēšanas sistēmu).

Ekspertam:

Sadaļu sāk ar pētāmās teritorijas atrašanās vietas aprakstu, norādot uz pielikumu, kurā teritorija attēlota kartogrāfiski. Jānorāda pētāmās teritorijas robežas, ne tikai tajā konstatētie objekti.

Apsekošanas datums, ilgums, meteoroloģiskie apstākļi – svarīgi norādīt uz apstākļiem, kas var ietekmēt pētīto dabas vērtību konstatēšanu vai nekonstatēšanu (piemēram, meteoroloģisko apstākļu ietekme uz kukaiņu sugu lidošanu vai nelidošanu; apsekojums ārpus veģetācijas sezonas). Ja izpēte veikta suboptimālos apstākļos (piemēram, teritorijā ir sniega sega, sezona nav piemērota dažu teritorijā potenciāli esošu sugu konstatēšanai), tas atzinumā jānorāda.

Piemērs 1: *Teritorija apsekota 2016. gada 3. novembrī, apsekošanas laiks – 2 stundas, laika apstākļi – apmācies, bez nokrišņiem. Zemi klāj aptuveni 3 cm bieza sniega sega. Apstākļi nav piemēroti, lai pētītu zemesdzīvnieku veģetāciju, taču ir nosakāms koku un krūmu sastāvs mežaudzē, daļa vaskulāro augu sugu zemesdzīvnieku, kas ļauj spriest par augšanas apstākļiem, kā arī meža biotopiem raksturīgās struktūras, kas ļauj spriest par mežaudzē atbilstību vai neatbilstību (potenciāla) dabiskā meža biotopa statusam. Ir konstatējamas uz stāvošu koku stumbriem augošo sūnu un ķērpju sugas.*

Piemērs 2: *Teritorija apsekota 2016. gada 27. jūlijā, apsekošanas laiks – 3 stundas, laika apstākļi – neliels mākoņu daudzums, pārsvarā saulains, gaisa temperatūra ap +20 grādiem, pūš lēns vējš. Laika apstākļi piemēroti lidojošo kukaiņu novērojumiem un individuālu ievākšanai.*

Izpētes metodes – ja iespējams, var norādīt zinātniski pamatotu metodoloģiju vai atsaukties uz kādiem dokumentiem un metodikām (piemēram, bioloģiski vērtīgo zālāju

inventarizācijas metodiku, bezmugurkaulnieku monitoringa metodiku u.tml.). Ja nav iespējams, tad īsi aprakstīt, kā veikta izpēte.

Piemērs: *Teritorija izstaigāta zigzagveida maršrutā, veicot vaskulāro augu, sūnu un ķērpju sugu identificēšanu un izplatības novērtēšanu. Veikta fotofiksācija un maršruta ierakstīšana ar GPS iekārtu; kā punkti GPS iekārtā atzīmētas aizsargājamo augu sugu atradnes, kurās novērtēts augošo un ziedošo indivīdu daudzums.*

Institūcijām:

Vai ir norādīti apsekošanas laika vai laikapstākļu radītie ierobežojumi dabas vērtību konstatēšanai/nekonstatēšanai, ja tas ir aktuāli?

3. Teritorijas aizsardzības statuss

MK noteikumu Nr. 925 2.3. punkts: Teritorijas statuss atbilstoši aizsargājamām dabas teritorijām noteiktajam statusam (piemēram, mikroliegums, dabas liegums, dabas parks, nacionālais parks), aizsargājamās teritorijas funkcionālā zona, kurā atrodas pētāmā teritorija, ja tā atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā

Ekspertam:

Identificējot teritorijas aizsardzības statusu, eksperts konstatē, kādi ir teritorijas aizsardzības mērķi un no tiem izrietošās īpašās prasības teritorijas aizsardzībai. Šie mērķi un īpašās prasības var būt atšķirīgas, atkarībā no tā, vai teritorijai noteikts mikrolieguma, nacionālas nozīmes vai Eiropas Savienības nozīmes aizsargājama dabas teritorijas statuss, tā atrodas virszemes ūdensobjekta vai Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā, applūstošā teritorijā u.c.). Jo īpaši tas būtiski Natura 2000 teritorijas gadījumā, jo ietekmju vērtējums izdarāms, vadoties no aizsardzības mērķiem.

Izvērtējot teritorijas aizsardzības statusu un, ja ir, funkcionālo zonu, jāieskatās 2010.gada 16.marta Ministru kabineta noteikumos Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” vai teritorijas individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos un kontekstā ar izvērtējamo darbību jānoskaidro, kāds ir ĪADT vai funkcionālās zonas uzturēšanas mērķis (piemēram, dabas parkam vai dabas parka zonai tā ir ne tikai dabas vērtību saglabāšana, bet arī sabiedrības izglītošana un rekreācija) un kādas ir aizliegtās darbības.

Jāiepazīstas ar teritorijas dabas aizsardzības plānu (ja tāds ir) un jāizvērtē, vai tajā ir norādes par paredzēto darbību vai tai līdzvērtīgām darbībām un to ietekmi uz dabas vērtībām; vai ir norādes par vēlamo apsaimniekošanu sugu un/vai biotopu grupai, par kuru sniegts atzinums. Dabas aizsardzības plāns var būt ar beigušos derīguma termiņu, taču tajā esošā informācija var noderēt atzinuma sagatavošanai, ko eksperts izvērtē atbilstoši savai kompetencei.

Ietekmes uz Natura 2000 teritoriju izvērtējuma ietvaros jāiekļauj informācija, kas prasīta 2011. gada 19. aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr. 300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.300) 9.1. punktā:

9.1. *Natura 2000* teritorijas apraksta kopsavilkums:

9.1.1. atrašanās vieta, platība, kods un karte (atbilstošā mērogā), kurā uzskatāmi attēlota *Natura 2000* teritorija;

9.1.2. *Natura 2000* teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķi;

9.1.3. faktori, kas jau pirms paredzētās darbības īstenošanas negatīvi ietekmē *Natura 2000* teritorijā vai potenciāli ietekmējamā teritorijas daļā esošās dabas vērtības;

9.1.4. likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu *Natura 2000* teritorijā (piemēram, atbilstošs hidroloģiskais režīms, esošie sugas pārvietošanās koridori);

9.1.5. teritorijas nozīme *Natura 2000* teritoriju tīkla vienotībā valstī un biogeogrāfiskajā rajonā.

Minētie punkti jā sagatavo eksperta izvērtējamo dabas vērtību griezumā (respektīvi, nav jāapraksta likumsakarības un mijiedarbības par visām *Natura 2000* teritorijā esošajām dabas vērtībām, tikai par pētāmo sugu un/vai biotopu grupu).

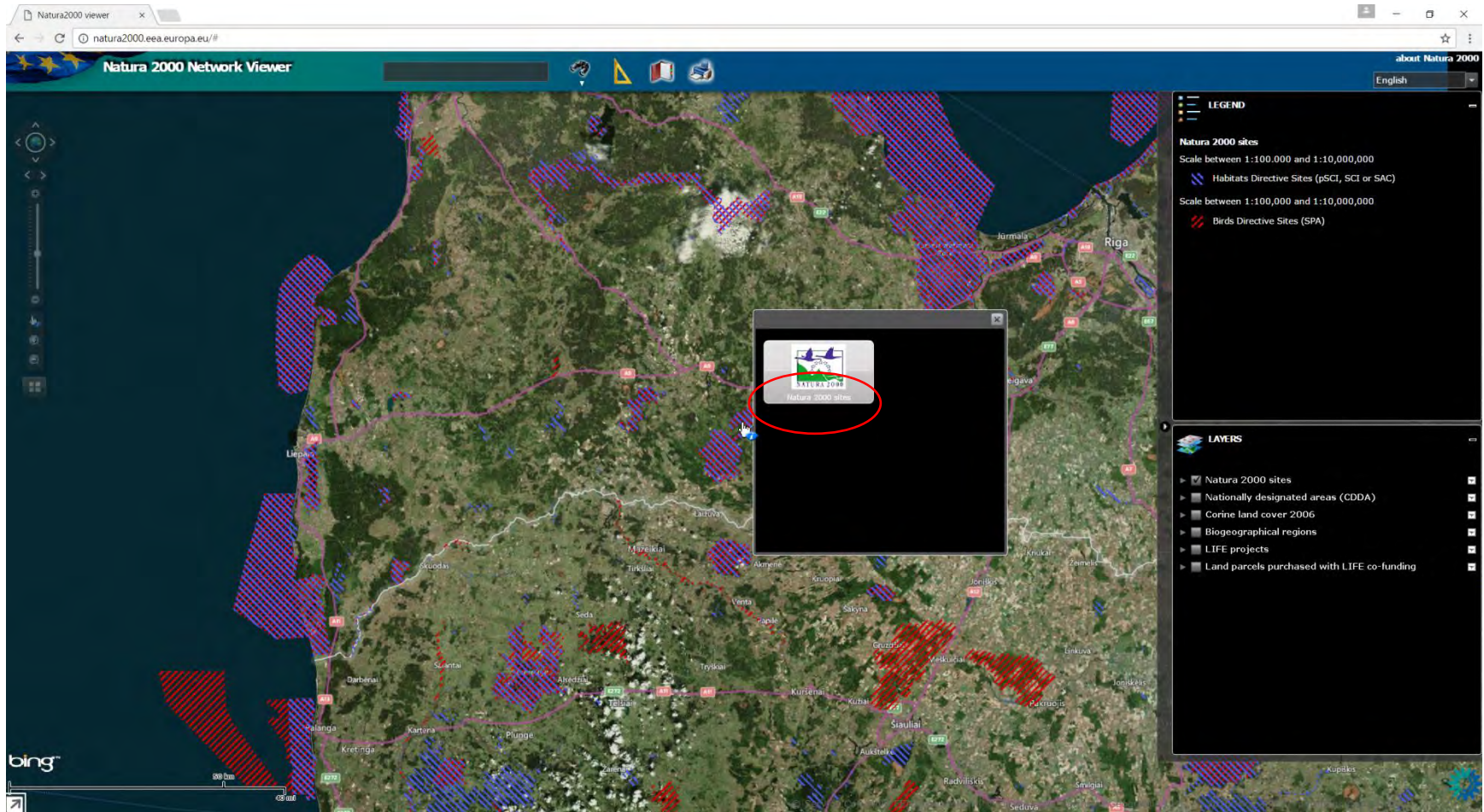
Ja teritorija atrodas mikroliegumā vai BVZ (ārpus ĪADT), arī tas ir jānorāda. Tāpat vēlams pārliecināties, vai pētāmajai teritorijai nav noteikts vietējas nozīmes ĪADT statuss. Informācija par vietējas nozīmēs ĪADT pieejama Dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS, ja attiecīgā pašvaldība šāda veida datus ir iesniegusi DAP.

Institūcijām:

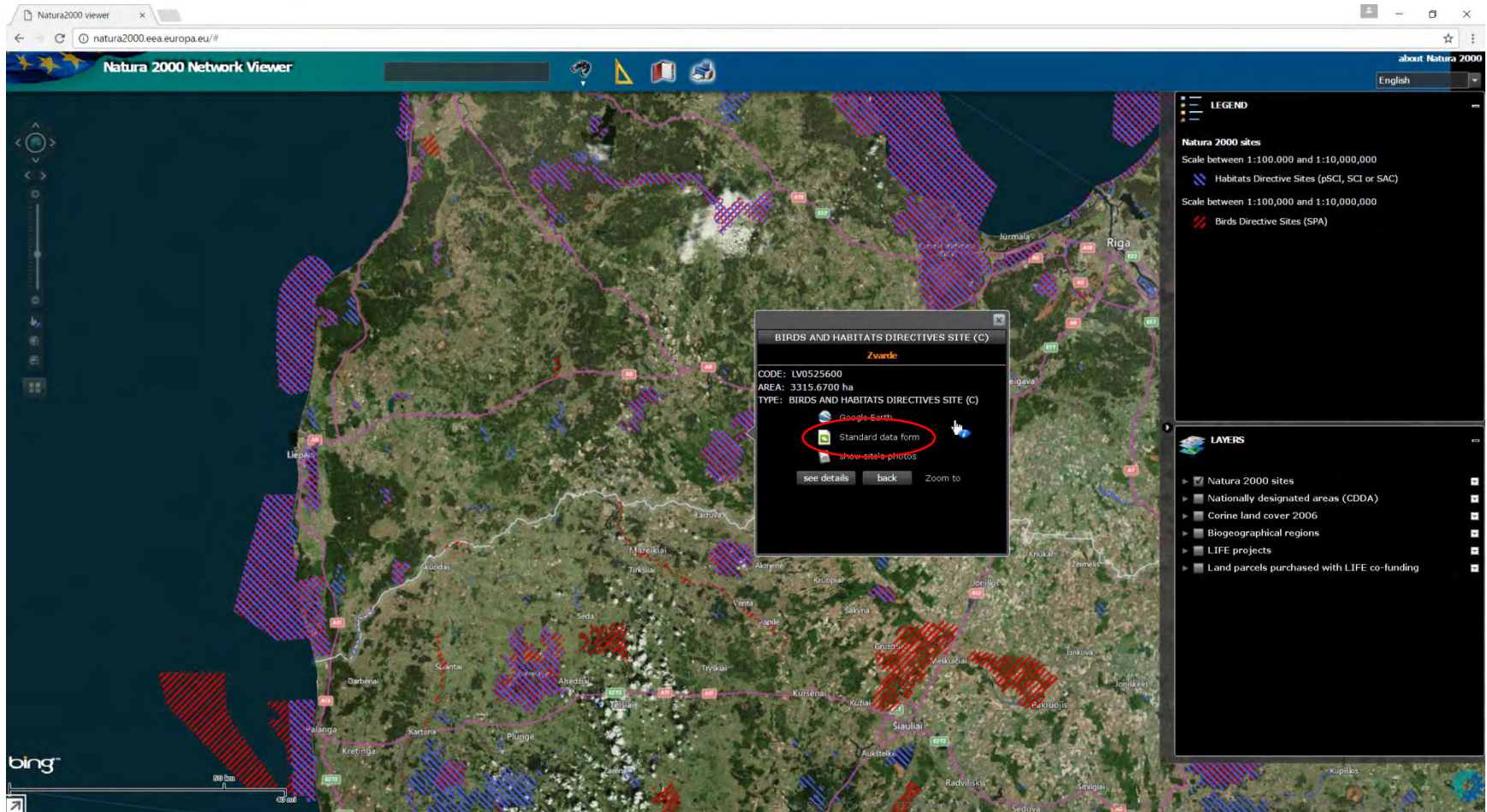
Jāizvērtē, vai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi vai teritorijas individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi vispār pieļauj paredzēto darbību; vai paredzētā darbība pēc būtības ir vai nav pretrunā ar ĪADT vai funkcionālās zonas izveidi.

Natura 2000 novērtējumā svarīgi, kādām dabas vērtībām ir dibināta *Natura 2000* teritorija un vai paredzētā darbība tās skars.

Informācija par to, kādām sugām un biotopiem dibināta *Natura 2000* teritorija, ir iegūstama *Natura 2000* standarta datu formā. Standarta datu formas par katru *Natura 2000* teritoriju uztur Eiropas Komisija un ir pieejamas šādā adresē - <http://natura2000.eea.europa.eu/#>. 1. attēlā attēlots *Natura 2000* datubāzes skats, 2.attēls norāda, kurā vietā meklējama "Standard Data Form)" un 3.attēls demonstrē vietu, kurā iespējams apskatīt datubāzē ievietoto vēsturisko informāciju par konkrētu teritoriju kopš tās dibināšanas brīža.

1.attēls. “Natura 2000 Sites” datubāzes skats. Ar labo peles taustiņu klikšķinot uz konkrētu Natura 2000 teritoriju, atveras logs, kurā parādās norāde “Natura 2000 Sites”.

2.attēls.” Nature 2000 Sites” datubāze. Konkrētai teritorijai, atverot izvēles iespēju “Natura 2000 Sites”, iespējams uzzināt Natura 2000 vietas kodu, teritorijas platību un Natura 2000 aizsardzības pazīmi. Šeit atrodas arī saite uz teritorijas “Standard Data Form”.

Natura2000 viewer N2K LV0525600 dataform

natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0525600

Database release: End2015 — 03/02/2016
 End2015 — 03/02/2016
 End2014 — 21/04/2015
 End2013 — 07/02/2014
 End2012 — 31/12/2012
 End2011 — 31/12/2011

NATURA 2000 - STANDARD DATA FORM

For Special Protection Areas (SPA),
 Proposed Sites for Community Importance (pSCI),
 Sites of Community Importance (SCI) and
 for Special Areas of Conservation (SAC)

SITE: LV0525600
 SITENAME: Zvarde

TABLE OF CONTENTS

- 1. SITE IDENTIFICATION
- 2. SITE LOCATION
- 3. ECOLOGICAL INFORMATION
- 4. SITE DESCRIPTION
- 5. SITE PROTECTION STATUS
- 6. SITE MANAGEMENT
- 7. MAP OF THE SITE

[Print Standard Data Form](#)

1. SITE IDENTIFICATION

[Back to top](#)

1.1 Type	1.2 Site code
C	LV0525600

1.3 Site name

Zvarde

1.4 First Compilation date	1.5 Update date
2002-07	2012-09

1.6 Respondent:

Name/Organisation:	Nature Conservation Agency
Address:	
Email:	daba@daba.gov.lv

1.7 Site indication and designation / classification dates

Date site classified as SPA:	2004-05
National legal reference of SPA designation	No data
Date site proposed as SCI:	2004-05

3.attēls. Natura 2000 teritorijas “Standard Data Form” lapas izskats. Izvēloties vecāko Database release, iespējams apskatīt informāciju par to, kādas sugas un biotopi uzrādīti sākotnējā datu formā, dibinot Natura 2000 teritoriju. Aizsardzības mērķa sugas un biotopi norādīti Standarta datu formas 4.2. sadaļā.

4. Atzinuma sniegšanas mērķis

MK noteikumu Nr. 925 2.4. punkts: Atzinuma sniegšanas mērķis (piemēram, mikrolieguma izveidošana, dabas aizsardzības plāna izstrāde, detālplānojuma izstrāde, atzinums saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, plānotās darbības vai pasākuma izvērtējums)

Ekspertiem:

Šajā gadījumā atzinuma sniegšanas mērķis ir plānotās darbības izvērtējums SI, IVN vai ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma ietvaros, tādēļ viss atzinuma saturs pēc būtības ir vērsts uz atzinuma noslēgumā noskaidrojamo jautājumu (sniedz tam pamatojumu), proti - paredzētās darbības ietekme un nosacījumi darbības veikšanai (MK noteikumu Nr. 925 2.11. punkts).

Būtiski ņemt vērā, ka šī mērķa sasniegšanai nav pietiekami tikai ar informāciju, ko eksperts noskaidro un sniedz, ņemot vērā eksperta zināšanas un sertifikācijas jomu. Tā kā vērtēta tiek paredzētās darbības ietekme, - nepieciešama informācija par konkrēto paredzēto darbību. Ja eksperta rīcībā nav visa nepieciešamā informācija - tā jālūdz darbības ierosinātājam (pasūtītājam), lai tas precīzi definē eksperta darba uzdevumu – par kādām sugām un/vai biotopiem un kādā kontekstā un apjomā nepieciešams sniegt atzinumu.

Atzinumā pēc iespējas detalizēti jāapraksta, kas tieši tiek vērtēts – ne tikai paredzētās darbības nosaukums, bet arī apjoms, piemēram, ja vērtē meliorācijas sistēmu rekonstrukciju, tad norāda arī rekonstruējamās posmus, plānoto grāvju dziļumu u.tml. parametrus. Jāpārlicinās, ka pasūtītājs ir sniedzis korektu informāciju par paredzēto darbību (vēlams pārbaudīt, kas tiek ierakstīts iesniegumā Valsts vides dienesta reģionālajai vides pārvaldei (turpmāk tekstā - RVP) vai arī RVP vai VPVB izdotajā lēmumā par SI, IVN vai ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma piemērošanu). Jāatceras vērtēt ne tikai pašu darbību, bet arī tās sagatavošanas un īstenošanas laikā paredzamās ietekmes (*piemēram, ne tikai ēkas būvniecības laikā iznīcināto platību, bet arī būvniecības darbu ietekmēto platību; trokšņa, piesārņojuma u.tml. iespējamo ietekmi objekta ekspluatācijas laikā*). Ja iespējams, paredzēto darbību vajadzētu attēlot kartogrāfiskajā materiālā.

Atzinuma ietvaros sniedz arī rekomendācijas plānotās darbības ietekmes (ja tāda ir paredzama) mazināšanai; detalizācijas pakāpe atkarīga no dokumenta veida un pieejamās informācijas par paredzēto darbību.

Institūcijām:

Jāpārbauda, vai eksperts vērtē to pašu darbību, par kuru saņemts iesniegums plānoto darbību izvērtējumam.

5. Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts

MK noteikumu Nr. 925 2.5. punkts: Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts, arī informācija par teritorijas reljefu un mikroreljefu, hidroloģisko režīmu, sastopamajiem biotopiem un attiecīgās grupas sugām, kā arī apsaimniekošanu (arī informāciju par teritorijas vēsturisko apsaimniekošanu, ja tāda zināma), norādot dabisko, daļēji dabisko un antropogēnas izcelsmes platību īpatsvāru

Ekspertiem:

Vispārīga pētāmās teritorijas apraksta jēga ir konstatēt, kādi vides apstākļi raksturo konkrēto teritoriju, tostarp, - kādi apstākļi (arī reljefa, hidroloģiskā režīma u.c.) ir tieši saistīti ar sugu un/vai biotopu pastāvēšanu teritorijā (labvēlīgi, nepieciešami) un kādas izmaiņas šajos apstākļos jau konstatējamas, kas varbūt jau pirms darbības realizācijas sugu un/vai biotopu pastāvēšanu teritorijā ietekmē nelabvēlīgi.

Ekspertam jānorāda, cik liela teritorija tiek apskatīta un kādā rādiusā, kas būtu arī jāpamato, kāpēc tieši tāds rādiuss. Aprakstam jābūt atkarīgam no teritorijas lieluma un izvērtējamās darbības specifikas, kā arī kontekstā ar atzinumā apskatīto sugu un/vai biotopu grupu. Biotopu un sugu uzskaitījumu, kas nav ES nozīmes vai Latvijas aizsargājami biotopi vai sugas, vēlams veidot tabulas formā. Nav nepieciešams uzskaitīt biotopus un to platības pēc Latvijas biotopu klasifikatora (Kabucis, 2001), ieteicams veidot pārskatu tikai par sastopamajām biotopu grupām (piemēram, zālāji, purvi, aramzeme, meži u.tml.). Lai noteiktu dabiskas, daļēji dabiskas un antropogēnas izcelsmes teritoriju īpatsvaru, jāzīmē karte un jāreķina platības; ja šādas iespējas nav, jāraksta aptuveni. Sadaļas mērķis ir sniegt vispārēju priekšstatu par teritoriju, kontekstā ar izvērtējamo darbību un dabas vērtībām, nevis veidot sīku sugu uzskaitījumu vai vēstures aprakstu.

Sīkāk reljefa un hidroloģiskā režīma apraksts svarīgs gadījumos, kad tas ietekmē sugu un/vai biotopu pastāvēšanu teritorijā (piemēram, purvs vai tekoša upīte; kāpu reljefs, gravas u.tml.) un gadījumos, kad no reljefa un hidroloģiskā režīma atkarīga paredzētās darbības ietekme (piemēram, virsūdeņu vai gruntsūdeņu plūsma var izplatīt piesārņojumu vai radīt eutrofikāciju saistībā ar barības vielu pārnesei). Hidroloģiskais režīms jāapraksta tiktāl, cik to iespējams novērtēt, izmantojot apsekojumu dabā un kamerālos materiālus (piemēram, meliorācijas kadastru <https://www.melioracija.lv/>). Novērtējumos, kur svarīgs hidroloģijas aspekts, parasti tiek piesaistīti attiecīgi speciālisti (piemēram, hidrobūvju inženieri) un veiktas izpētes, kuras dabas eksperts var izmantot atzinuma sagatavošanai.

Atkarībā no sugu un/vai biotopu grupas jāpiemin arī citi teritorijas raksturlielumi, piemēram, apēnojums, atrašanās konkrētā dabas apvidū ar specifisku klimatu, kas ietekmē sugas, vai biotopa pastāvēšanas iespējas (piemēram, Daugavas ielejā vai Piejūras zemienē). Šajā sadaļā vēlams pieminēt teritorijas atļauto izmantošanu no teritorijas plānojuma, izvērtējot, kādu ietekmi uz dabas vērtībām varētu radīt tās īstenošana (gadījumos, kad izvērtējamā darbība nav plānotās (atļautās) teritorijas izmantošanas realizēšana).

Īsi pieminēt galvenos ainavas raksturlielumus (jo nākamajās sadaļās jānovērtē paredzētās darbības ietekme uz ainaviskajām vērtībām). Galvenie raksturlielumi, ko pieminēt atzinumā: ainava ir atklāta vai slēgta (piemēram, lauksaimniecības zemju ainava vai meža masīva ainava), mozaīkveida vai viendabīga; dabiska vai kultūrainava (piemēram, jūras piekraste ir dabiska ainava, viensēta un tās apkārtnē – kultūrainava); raksturot ainavas elementus, kas svarīgi sugu un/vai biotopu pastāvēšanai (piemēram, barošanās vietas sugām, pārvietošanās koridori u.tml.). IVN vai SI, kur tiek piesaistīts ainavu speciālists, šo informāciju var iekļaut tikai tādā apjomā, kas attiecas uz sugu un/vai biotopu grupu, par kuru sniedz atzinumu.

Institūcijām:

Jāpārlicinās, vai teritorija eksperta sniegtajā atzinumā ir aprakstīta konkrētās sugas un/vai biotopu grupas vai darbības kontekstā, kā arī, vai plānotās darbības teritorija ir vērtēta atbilstoši teritorijas plānojumam.

6. Piegulošās teritorijas raksturojums

MK noteikumu Nr. 925 2.6. punkts: Īss piegulošās teritorijas raksturojums

Ekspertiem:

Šī sadaļa vairāk ir aktuāla nelielās teritorijās; atzinumā apraksta tādā griezumā, cik piegulošā teritorija ietekmē izpētāmo teritoriju un var mainīt paredzētās darbības ietekmes uz to, vai arī otrādi – ja ir informācija, ka ārpus izpētes teritorijas ir objekti, kurus varētu ietekmēt paredzētā darbība. DDPS “Ozols” jāapskata, vai izpētes tuvumā ir īpaši aizsargājamas dabas teritorijas vai iepriekš kartētas aizsargājamās sugas vai biotopi, pētāmais rādiuss jāizvēlas pēc sugu un/vai biotopu grupas specifikas un jāpamato, piemēram, ja atzinums tiek sniegts par putniem, tad pamatojums var būt trokšņa ietekme, iespējamie migrācijas koridori, barošanās vietas u.tml.. Norāda tuvākās Natura 2000 teritorijas atrašanās attālumu.

Ja atzinums tiek gatavots par lielu teritoriju vai lielu lineāru objektu, šai sadaļā sniedz ļoti vispārīgu raksturojumu. Piegulošo teritoriju, kura aprakstīta atzinumā, vajadzētu attēlot arī kartogrāfiskajā materiālā.

Jāizvērtē piegulošās teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana teritorijas plānojumā, lai identificētu iespējamās kumulatīvās ietekmes (piemēram, blakus teritorijā ir atļauta rūpnieciskā apbūve; paredzēta plaša savrupmāju rajona izbūve, kas var radīt antropogēno slodzi uz pētāmo teritoriju u.tml.).

Institūcijām:

Vai eksperta sniegtā informācija prasa izpētes teritorijas paplašināšanu vai papildus atzinumu pieprasīšanu no iesniedzēja?

7. Konstatētās īpaši aizsargājamās sugas un/vai biotopi

MK noteikumu Nr. 925 2.7. punkts: Konstatētās īpaši aizsargājamās sugas vai sugu grupas un to izplatības īpatnības, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums;

2.8. punkts: Konstatētie Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamie biotopi, biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā un konstatēto biotopu kvalitāte, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums.

Ekspertiem:

Pēc būtības šajā sadaļā eksperts identificē, kādas aizsargājamās vērtības paredzētās darbības vietā un tās iespējamā ietekmes areālā ir sastopamas, kas šīs vērtības ietekmē jau šobrīd un kā tās papildus varētu tikt ietekmētas ar paredzēto darbību (teritorijas jutīgums pret ietekmēm, ko varētu radīt konkrētā darbība). Natura 2000 teritorijas gadījumā, sniedzot atbildes uz šiem jautājumiem, eksperts papildus ņem vērā vērtēšanas kritērijus, ko prasa MK noteikumi Nr. 300.

Ja atzinumu sniedz par vairākām biotopu grupām, sugām vai sugu grupām, to aprakstu un izvērtējumu atbilstoši MK noteikumu Nr.925 2.7., 2.8., 2.10. un 2.11.apakšpunktam sniedz atsevišķi par katru biotopu grupu, sugu vai sugu grupu. Tabulas var veidot kopīgas par visām sugām un kopīgas visām biotopu grupām, tekstā

attiecīgi izvietojot atsauces. Ja atzinumu sniedz par vairākām sugām, sugu grupām vai biotopu grupām, atzinuma sadaļām jābūt līdzīgā detalizācijas pakāpē. Biotopu eksperti sugu sadaļu aizpilda savas kompetences ietvaros. Sagaidāms, ka biotopu eksperts var identificēt un novērtēt teritorijā sastopamās retas un aizsargājamās augu sugas, dabisko meža biotopu indikatorsugas un speciālistu sugas. Ja iekļautas sugas, kuru noteikšana ir ārpus eksperta kompetences, jānorāda, vai un kas konsultēja noteikšanā. Biotopu ekspertam nav nepieciešams detalizēti izvērst un analizēt iespējamās ietekmes uz sugām, jo tas nav viņa kompetencē; var norādīt, kā ietekmes uz biotopu atsauksies uz sugām.

Šajā sadaļā iekļaujama daļa informācijas, ko parasti raksta secinājumu sadaļā – gan par aizsargājamo sugu un/vai biotopu stāvokli pētāmajā teritorijā un valstī kopumā, gan par esošajām ietekmēm un potenciālajām ietekmēm no paredzētās darbības (pretējā gadījumā secinājumu sadaļa ir pārāk apjomīga un grūti pārskatāma).

Izmantotie informācijas avoti, metodika un vērtēšanas kritēriji – norāda literatūru, pēc kuras noteikta suga vai biotops (ES nozīmes biotopiem – rokasgrāmata (Auniņš, 2013), papildus metodiskie materiāli no DAP mājaslapas (jaunākie biotopu apraksti ir šeit https://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/vides_monitoringa_programma/#inventmetodik_a), sugām – norādīt izmantoto noteicēju. Obligāti jāapraksta vērtēšanas kritēriji biotopu kvalitātei un izplatības īpatnībām un sugu izplatības īpatnībām un aizsardzības stāvoklim, jo no šī apraksta izriet vērtējums par paredzētās darbības ietekmi uz sugu un/vai biotopu aizsardzības stāvokli Latvijā. Piemēri kritēriju aprakstīšanai sniegti 1. un 2. pārskata tabulās.

Teritorijā konstatētajiem aizsargājamajiem biotopiem jāaizpilda un Dabas aizsardzības pārvaldei jāiesniedz biotopu inventarizācijas anketas (kamēr nav notikusi ES nozīmes biotopu inventarizācija Latvijā un atzinuma sagatavošana ietver arī aizsargājamo biotopu kartēšanu). Ja ir korekti aizpildīta biotopa inventarizācijas anketa (t.sk. ar norādītām retām un aizsargājamām sugām), atzinumā nav nepieciešams iekļaut plašu aprakstu par biotopu, pietiek ar nosaukumu, informāciju par kvalitāti un norādi uz anketu. Ja pētāmajā teritorijā konstatēts Putnu BVZ, inventarizācija jāveic atbilstoši Zemkopības ministrijas metodikai, kas atrodama šādā saitē Zemkopības ministrijas mājaslapā - https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/ZM/TP%20petijumi/20131121_BVZ_kartesanas_metodika.pdf.

Tabulas veidā būtu jānorāda informācija par biotopa platībām Latvijā un jāaprēķina, cik % no platības Latvijā aizņem biotopi pētāmajā teritorijā, tas pats attiecībā uz sugu populācijām un/vai dzīvotņu platībām (ja ir pieejami dati). Ja iespējams, jānorāda ietekme uz sugu daudzumu valstī (piemēram, putniem – pāru skaits Latvijā). Ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma ietvaros – arī % no biotopa platības attiecīgajā Natura 2000 teritorijā un % no biotopa platības Natura 2000 teritorijās Latvijā (sugām – attiecīgi aprēķini par sugas populāciju).

Ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma ietvaros atzinumā obligāti iekļauj informāciju, ko prasa MK noteikumi Nr. 300:

9. informācija par ietekmējamām īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

9.3.1. īpaši aizsargājamie biotopi, to apdraudētības, aizsardzības un saglabāšanas pakāpe un atjaunošanās iespējas, to platība (pamatojoties uz jaunāko pieejamo informāciju), kā arī to aizsardzības statusa novērtējums valstī;

9.3.2. īpaši aizsargājamās sugas, to populāciju lielums (tai skaitā attiecībā pret populācijas lielumu valstī kopumā), populācijas izolācijas pakāpe attiecībā pret citām tās pašas sugas populācijām un šīs sugas dabisko izplatību kopumā

(pamatojoties uz jaunāko pieejamo informāciju), kā arī to aizsardzības statusa novērtējums valstī;

9.3.3. īpaši aizsargājamo sugu un tām raksturīgo dzīvotņu platības, apdraudētības, aizsardzības un saglabāšanās pakāpe un atjaunošanās iespējas;

Informācijas avots biotopu stāvokļa novērtējumam un platībām saskaņā ar Biotopu Direktīvas 17. panta ziņojumu (2013. gads): http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art17/envuc1kdw/LV_habitats_reports-131018-113238.xml&conv=350&source=remote

Informācijas avots Biotopu Direktīvas sugu stāvokļa un populācijas novērtējumam platībām saskaņā ar Biotopu Direktīvas 17. panta ziņojumu (2013. gads): http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art17/envuc1kdw/LV_species_reports-131018-113252.xml&conv=354&source=remote

Informācijas avots Putnu Direktīvas sugu stāvokļa un populāciju attīstības trendu novērtējumam saskaņā ar Putnu Direktīvas 12. panta ziņojumu (2013. gads): <http://bd.eionet.europa.eu/article12/report>

Informāciju par dažādu sugu populāciju stāvokli Latvijā var iegūt arī no monitoringa atskaišu datiem, kas apkopotas DAP mājaslapā https://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/valsts_monitoringa_dati/

Vadlīnijām pievienotas tabulas, kurās apkopota ziņojumā par Biotopu Direktīvas 17. panta ieviešanu sniegtā informācija par biotopu platībām un sugu populācijām, kā arī sugu un biotopu aizsardzības stāvokļa novērtējums valstī (informācija atrodama Vadlīniju 4. un 5. pielikumā). Sagatavojot atzinumu, nepieciešams iepazīties arī ar pilnu biotopa vai sugas novērtējuma anketu, kur norādīta detalizētāka informācija par aizsardzības stāvokli un ietekmējošajiem faktoriem. Gadījumos, kad pieejama jaunāka un precīzāka informācija par platībām vai populāciju, jāizmanto jaunākā informācija, norādot datu avotu. Informāciju par Natura 2000 teritorijās reģistrētajām biotopu platībām var pieprasīt arī Dabas aizsardzības pārvaldei (lielākoties ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma vai IVN ietvaros).

Biotopu kvalitāte vērtējama, izmantojot ABCD sistēmu, kas iekļauta “ES nozīmes biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas un darbu organizācijas metodikā” (http://www.daba.gov.lv/upload/File/DOC/BIOTOPI_met_160722.pdf) un balstīta uz Natura 2000 standarta datu formā esošo novērtējuma sistēmu (informācija atrodama Vadlīniju 1.pielikumā).

Sugām būtu jānovērtē dzīvotnes kvalitāte, izmantojot Natura2000 standarta datu formā pieņemto sistēmu (informācija atrodama Vadlīniju 1. pielikumā). Šī informācija ļauj spriest par atradnes izredzēm ilgtermiņā gadījumā, ja arī plānotā darbība netiktu veikta. Ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma ietvaros, ja ir paredzama būtiska ietekme uz Biotopu Direktīvas II pielikuma sugām, jāvērtē arī, kā mainīsies šīs sugas populācija Natura 2000 teritorijā un kā tā ietekmēs Natura 2000 vietas nozīmi sugas aizsardzībā (http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/docs/standarddataforms/notes_en.pdf, 17.-19. lpp)

Sugas vai sugu grupas izplatības īpatnības atzinumā aplūkojamas divos griezumos:

- 1) Izplatības īpatnības Latvijā un pētāmā teritorija to kontekstā (vai sugai šis ir tipisks reģions un dzīvotne – var tikt konstatēts, ka sugas atrašanās teritorijā ir

- nejauša rakstura un paredzētā darbība neatstās ietekmi uz populāciju kopumā; ja suga pētāmajā teritorijā un apkārtējā apvidū ir konstatēta lielā skaitā, bet citur Latvijā reta, tas jāņem vērā, izvērtējot ietekmes būtiskumu);
- 2) Izplatības īpatnības pētāmajā teritorijā (suga sastopama vienmērīgi visā teritorijā, konkrēta atradne vai koncentrācijas vieta u.tml. – atkarībā no teritorijas un sugas specifikas).

Pārskata tabula par pētāmajā teritorijā sastopamām aizsargājamām sugām

Nosaukums	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas sastopamība Latvijā ¹	Sugas sastopamība pētāmajā teritorijā	Esošās un potenciālās ietekmes
Spilvainais ancītis <i>Agrimonia pilosa</i>	ES II, IV		FV, Latvijā nevienmērīga izplatība, austrumu un vidus daļā – nereti, rietumu daļā – diezgan reti. Latvijā suga atrodas uz izplatības areāla rietumu robežas	Ļoti reti, 1 atradne uz meža ceļa starp 5. un 6. nogabalu.	Esošās ietekmes: atklāta koridora (ceļa) uzturēšana labvēlīgi ietekmē sugas augšanas apstākļus. Potenciālās ietekmes: ja paredzētās darbības ietvaros ceļš tiks paplašināts, atradne tiks iznīcināta.
Apdzira <i>Huperzia selago</i>	ES V, IIS	SG IV	U1-, nereti	Reti, 1 atradne teritorijas dienvidaustrumu stūrī 4. nogabalā	Esošās ietekmes: nav konstatējamas Neatrodas paredzētās darbības ietekmes zonā; potenciālais apdraudējums – meža ciršana kailcirtē.
Gada staipekņis <i>Lycopodium annotinum</i>	ES V, IIS	SG IV	U1-, bieži	Izklaidus grupas 2., 4. un 5. nogabalā	Esošās ietekmes: nav konstatējamas Neatrodas paredzētās darbības ietekmes zonā; potenciālais apdraudējums – meža ciršana kailcirtē.
Hellera ķīllape <i>Anastrophyllum hellerianum</i>	ĪAS, MIK	DMB SS	samērā reti	Ļoti reti, 1 atradne 5. nogabalā	Esošās ietekmes: nav konstatējamas Potenciāls apdraudējums – mežsaimnieciskā darbība, tai skaitā blakus nogabalu ciršanas rezultātā mainīts mikroklimats.

¹ Pēc Fatore I., 1992, Āboliņa A., 2002, Priedītis N. 2014, un dabas datu pārvaldības sistēmas „Ozols” datiem

Saīsinājumi:

ES – Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEK (21.05.1992) Par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas aizsardzību. **II** pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešama īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšana. **V** pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru iegūšana un ekspluatācija dabā var būt pieļaujama.

ĪAS – īpaši aizsargājama suga (MK noteikumi Nr. 396. ”Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”, 14.11.2000., grozījumi 27.07.2004. Cipari 1 un 2 apzīmē 1. vai 2. pielikumu)

IIS –”Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”, 2. Pielikums

MIK – sugas aizsardzībai veidojams mikroliegums, 1. pielikums 2012. gada 18. decembra MK noteikumiem Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”

SG – Latvijas Sarkanā grāmata. LSG tiek lietotas šādas apdraudēto sugu kategorijas: **I** - izzūdošās sugas; **II** - sarūkošās sugas; **III** - retās sugas; **IV** - maz pazīstamās sugas.

DMB SS – dabisko meža biotopu speciālistu suga

2.tabula

Pārskata tabula par teritorijā konstatētajiem biotopiem no ietekmes uz Natura 2000 novērtējumu

Biotops	Biotopa kvalitāte teritorijā	Biotopa platība paredzētās darbības teritorijā ha	% no biotopa platības DP „Piejūra” ¹	% no platības Latvijā ha ²	Tieša ietekme (biotopa iznīcināšana), ha		Tieša ietekme (biotopa iznīcināšana) no platības Latvijā	Netieša ietekme (antropogēnās slodzes palielināšanās), ha	Biotopa aizsardzības stāvoklis valstī
					Ceļa infrastruktūra	Pagalmi (t.sk., dzīvojamā ēka)			
2180 Mežainas piejūras kāpas	C	1,37	0,046	0,002	0,0319	0,400	0,0007	0	Nelabvēlīgs-slikts, ar tendenci pasliktināties
2130* Ar lakstaugiem	B	0,15	0,098	0,013	0	0	0	0	Nelabvēlīgs-

klātas kāpas	pelēkās									nepietieka ms, stabils

¹<http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0301700>

²<http://art17.eionet.europa.eu/article17/reports2012/habitat/summary/?period=3&group=Dunes+habitats&subject=>

Tabulā kā aizsardzības statusu nenorāda Latvijas Sarkanā grāmatu, jo tai nav juridiska spēka; var iekļaut atsevišķā ailē kopā ar norādēm par citām ārpus juridiskās aizsardzības esošām sugām (piemēram, retas sugas, dabisko meža biotopu speciālistu sugas u.tml.)

Aprakstot esošās un potenciālās ietekmes, var izmantot Natura 2000 standarta datu formā lietoto klasifikāciju un kodus (informācija norādīta 6. pielikumā). Šo pieeju vēlams izmantot, veicot ietekmes uz Natura 2000 novērtējumu, lai datus varētu salīdzināt ar teritorijas standarta datu formu un izmantot tās aktualizēšanā. Tāpat pieeju vēlams izmantot lielu teritoriju IVN ietvaros, ja tajās ir daudz dabas vērtību un ietekmes no paredzētās darbības var atstāt ietekmi arī uz sugas populāciju vai biotopa aizsardzības stāvokli visā valstī. Sākotnējā izvērtējuma ietvaros un, veicot IVN objektiem, kas skar nelielu skaitu aizsargājamo dabas vērtību, tas nav nepieciešams.

Ietekmes jāaplūko kontekstā ar paredzēto darbību, un jāņem vērā gan tiešās ietekmes (piemēram, biotopa vai sugas dzīvotnes platības zudums), gan netiešās ietekmes no objekta izveides un ekspluatācijas (piemēram, palu režīma izmaiņas, troksnis, izmīdīšana u.tml.)

8. Citas vērtības

MK noteikumu Nr. 925 2.9. punkts: Citas apsekotās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības, piemēram, dižkoki, veci koki, alejas, zinātniski nozīmīgas sugu atradnes

Ekspertiem:

Jāuzraksta, kas no minētā ir ticis vērtēts, arī tad, ja nav atrastas nozīmīgas vērtības (piemēram: *Vizuāli novērtēti teritorijā augošie vecie koki, nav pazīmju, ka kāds no tiem varētu atbilst dižkoka statusam.*) Papildus minētajiem objektiem būtu jānovērtē, vai pētāmajā teritorijā varētu būt sugu migrācijai nozīmīgi ekoloģiskie koridori. Var pieminēt arī parkus, zaļās zonas un apstādījumus, ja tādi teritorijā konstatēti.

Zinātniski nozīmīgas sugu atradnes – ietver sugas, kas neietilpst aizsargājamo sugu sarakstos, bet ir retas vai nepieciešama to pētīšana (piemēram, retu adventīvo sugu atradnes).

Balstoties uz šo nodaļu, institūcijas var izvirzīt nosacījumus paredzētās darbības veikšanai, piemēram, saglabājot neskartu kādu daļu no teritorijas, pēc būvniecības darbiem ierīkojot apstādījumus u.tml.

Šajā nodaļā var pieminēt, ja ir konstatētas vai iepriekš zināmas kultūrvēsturiskās vērtības (piemēram, arheoloģiskie pieminekļi, vecas robežzīmes, akmeņu krāvumi u.tml.), taču eksperta uzdevums nav izvērtēt, kā šo vērtību aizsardzība un apsaimniekošana tiks saskaņota ar dabas vērtību aizsardzības prasībām – tas ir kompetento institūciju uzdevums.

Institūcijām:

Vai nodaļā ietvertā informācija ļauj izvirzīt specifiskus nosacījumus paredzētās darbības veikšanai?

9. Labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības

MK noteikumu Nr. 925 2.10. punkts: Pētāmās teritorijas aizsargājamo dabas un ainavas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, lai uzlabotu konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību neatkarīgi no to aizsardzības statusa.

Ekspertiem:

Sadaļa izriet no vispārējām vadlīnijām par sugu un biotopu aizsardzību un saglabāšanu (piem., sugu aizsardzības plāni, DA plāni, biotopu apsaimniekošanas vadlīnijas, zinātniskie pētījumi, eksperta pieredze), taču jābūt konkrētai sasaistei ar pētāmo teritoriju, ne tikai vispārīgam aprakstam (piemēram, ja teritorijā ir zālāju biotops, tad būtu jāapraksta tāds apsaimniekošanas scenārijs, kas uzlabotu šī konkrētā biotopa poligona aizsardzības stāvokli). Eksperts nedod rīkojumus konkrētām iestādēm veikt konkrētas darbības, bet sniedz pietiekami plašu informāciju, lai iestādes varētu pieņemt lēmumus un izvirzīt nosacījumus paredzētās darbības veicējiem.

Gadījumā, ja biotops vai sugas atradne ar plānotās darbības īstenošanu tiks pilnībā iznīcināts vai būtiski negatīvi ietekmēts, jāizvērtē, vai no darbības būs/varētu būt ilgtermiņa labums kādām citām dabas vērtībām (piemēram, izveidojot lauksaimniecības ēkas, tiks iznīcināta daļa zālāju biotopa, bet lauksaimnieciskā darbība ļaus nākotnē uzturēt un izveidot daudz lielākas zālāju biotopu platības vai putniem BVZ platības). Ja ir iespējams šāds scenārijs, tas jāpiemin šai sadaļā un tālāk jāapraksta secinājumos pie ieteikumiem plānotās darbības ietekmes mazināšanai.

Labvēlīgas aizsardzības statuss ir definēts Sugu un biotopu aizsardzības likuma 7. pantā:

Sugas aizsardzības uzdevums ir nodrošināt apstākļus, kas labvēlīgi ietekmē sugu un veicina optimālu tās populāciju izplatību un īpatņu skaitu populācijās. Sugas aizsardzība tiek uzskatīta par labvēlīgu, ja tās:

- 1) populācijas dinamikas dati rāda, ka **suga ilgstoši nodrošina savu eksistenci kā raksturīgā biotopa dzīvotspējīga sastāvdaļa;***
- 2) dabiskais **izplatības areāls nesamazinās** un nav paredzams, ka tas samazināsies tuvākajā nākotnē;*
- 3) **dzīvotņu izmēri ir pietiekami lieli** un, iespējams, tādi saglabāsies, lai ilgstoši nodrošinātu optimālu īpatņu skaitu populācijās.*

Biotopa aizsardzības uzdevums ir nodrošināt tādu faktoru kopumu, kas labvēlīgi ietekmē biotopu un tam raksturīgās sugas un veicina biotopa dabisko izplatību, struktūru un funkcijas, kā arī tam raksturīgo sugu izdzīvošanu ilgā laikposmā. Biotopa aizsardzība tiek uzskatīta par labvēlīgu, ja:

- 1) **tā dabiskais izplatības areāls un platības, kur tas atrodams, ir stabilas vai paplašinās;***
- 2) tam ir **raksturīgā struktūra un funkcijas, kas nepieciešamas biotopa ilgstošai eksistencei, un paredzams, ka tās pastāvēs tuvākajā nākotnē;***
- 3) ir nodrošināta labvēlīga tam raksturīgo sugu aizsardzība.*

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos aizsardzības prioritāte tiek nodrošināta tai sugai vai biotopam, kura aizsardzībai attiecīgā teritorija vai mikroliegums ir izveidots.

Sagatavojot atzinumu par saldūdens biotopiem un/vai sugām, vēlams ņemt vērā ne tikai Biotopu Direktīvas un no tās izrietošo normatīvo aktu prasības labvēlīga

aizsardzības stāvokļa nodrošināšanai, bet arī Ūdeņu Struktūrdirektīvu un no tās izrietošos normatīvos aktus un plānošanas dokumentus, t.sk. mērķi sasniegt ūdensobjektos labu ekoloģisko kvalitāti un iespējamās darbības šī mērķa veikšanai, piemēram, ūdensobjektu apsaimniekošanas plānos noteiktie pasākumi.

10. Secinājumi

MK noteikumu Nr. 295 2.11. punkts: Secinājumi par plānotās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai.

Ekspertiem:

Šai sadaļā galvenais eksperta uzdevums ir novērtēt paredzētās darbības ietekmes būtiskumu uz aizsargājamām sugām un/vai biotopiem un sniegt konkrētas rekomendācijas ietekmi samazinošiem pasākumiem. Veicot šādu izsvērumu, ņem vērā konkrētās paredzētās darbības ietekmes (piemēram, tiešs biotopa platības zudums, troksnis, izmaiņas hidroloģiskajā režīmā) un attiecīgās teritorijas jutīgumu pret šāda veida pārmaiņām, ņemot vērā tās aizsardzības mērķus.

Kritēriji, pēc kādiem nosaka ietekmes būtiskumu, aprakstīti Ministru kabineta 2007. gada 27. marta noteikumos Nr. 213. “Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu” (piemērs sniegts 2. pielikumā). Jāpievērš uzmanība gadījumiem, kādos ietekmi nevar uzskatīt par būtisku. Atzinumā vajadzētu arī sniegt informāciju attiecībā uz īslaicīgajām ietekmēm – cik ilgā laikā biotops vai suga konkrētajā teritorijā atjaunosies iepriekšējā stāvoklī.

Izvērtējuma detalizācija atkarīga no procedūras, kuras ietvaros tas veikts – SI, IVN vai ietekmes uz Natura 2000 novērtējums. Galvenie jautājumi, uz kuriem jāatbild šai nodaļā:

- 1) SI ietvaros: Vai paredzētajai darbībai varētu būt ietekme uz aizsargājamām sugām un/vai biotopiem konkrētajā teritorijā un uz to aizsardzības stāvokli valstī? Ja jā, tad cik būtiska ietekme? Vai ir nepieciešama detalizētāka informācija par paredzēto darbību, lai varētu veikt novērtējumu par ietekmes būtiskumu? Vai ir iespējams sniegt ieteikumus ietekmes mazināšanai?
- 2) IVN ietvaros: Vai paredzētajai darbībai būs ietekme uz aizsargājamām sugām un/vai biotopiem? Cik būtiska ietekme? Ja ietekme ir būtiska, vai tā būs neatgriezeniska? Kādi ir iespējamie kompensējošie pasākumi (ja ietekme ir būtiska un neatgriezeniska) vai ietekmi mazinošie pasākumi (ja ietekme ir būtiska, bet nav neatgriezeniska)?
- 3) Ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma ietvaros: Kāda būs paredzētās darbības ietekme uz Natura 2000 teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķiem? (Ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma ietvaros atzinumā iekļaujamā informācija un tās noformēšana tālāk apskatīta atsevišķi no SI un IVN ietvaros izstrādājamajiem atzinumiem)

Tā kā daļa informācijas par ietekmēm tiek atspoguļota 2.7. un 2.8. nodaļā, šai nodaļā jāiekļauj informācija par ietekmju būtiskumu un to novērtēšanā izmantotie kritēriji, kā arī jāsniedz konkrētas rekomendācijas ietekmi samazinošajiem pasākumiem. Ietekmi samazinošie pasākumi jāapraksta arī tad, ja eksperts uzskata, ka paredzētā

darbība atstās būtisku negatīvu ietekmi un nav pieļaujama tās īstenošana, jo šādu lēmumu var pieņemt tikai kompetentā institūcija, izvērtējot visu pieejamo informāciju, tai skaitā ņemot vērā apsvērumus par svarīgām sabiedrības interesēm, kas var attaisnot kaitējuma nodarīšanu dabas vērtībām.

Apkopojumu par ietekmēm un tās samazinošajiem pasākumiem vēlams veidot tabulas formātā, norādot paredzamo ietekmi pirms un pēc ietekmi samazinošo pasākumu piemērošanas. Nosacījumiem darbības veikšanai jābūt konkrētiem, lai tos varētu izmantot, piemēram, tehnisko noteikumu sagatavošanā.

Veicot ietekmes būtiskuma novērtējumu saldūdens biotopu un/vai sugu gadījumā, vēlams to vērtēt arī Ūdens Struktūrdirektīvas un no tās izrietošo normatīvo aktu un ūdensobjektu kvalitātes mērķu kontekstā.

3. tabula

Pārskata tabula par ietekmju būtiskumu un ietekmi samazinošajiem pasākumiem IVN ietvaros (pieņemot, ka ietekmes sīkāk ir aprakstītas atzinuma sadaļā par sugām un biotopiem (šo Vadlīniju 7. nodaļā) un tekstā ir aprakstīti būtiskuma novērtēšanas kritēriji).

ES īpaši aizsargājama biotops	Tieši ietekmētā platība, ha	Netieši ietekmētā platība, ha	Ietekmes vērtējums īstenojot plānoto darbību	Ietekmi samazinošie pasākumi	Ietekmes vērtējums pēc pasākumu īstenošanas
91D0* Purvaini meži	23,5	5	Vērā ņemama nelabvēlīga ietekme Samazināsies sastopamība par 23,5 ha, pazemināsies kvalitāte apmēram 5 ha		
7110* Neskarti augstie purvi	228		Būtiska negatīva ietekme Platība samazināsies par 288 ha (ieskaitot pieguļošās platības, kas degradēsies pēc lauku izveides)		

Piemērs ietekmes uz vidi būtiskuma novērtējumam (izmantots IVN ietvaros)

Ietekme	Definīcija
Nebūtiska ietekme	Ietekmes apjoms, varbūtība un/vai ilgums nenozīmīgs Nav paredzamas kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējamas izmaiņas dabas resursu funkcijās un ietekmē uz sabiedrības tiesībām vides jomā.
Neliela nelabvēlīga ietekme	Iespējama minimāla ietekme uz dabas resursiem, kas kopumā neliedz sasniegt normatīvajos aktos noteiktos vides kvalitātes mērķlielumus vai robežlielumus, tomēr novērojamas kvalitatīvi vai kvantitatīvi izmērāmas negatīvas izmaiņas dabas resursos, salīdzinot ar pamatstāvokli.
Vērā ņemama nelabvēlīga ietekme	Paredzētās darbības rezultātā netiks sasniegti normatīvajos aktos un vadlīnijās noteiktie vides kvalitātes mērķlielumi vai konstatēti kvalitatīvi vai kvantitatīvi izmērāmas negatīvas izmaiņas dabas resursos, salīdzinot ar pamatstāvokli.
Būtiska nelabvēlīga ietekme	Tiek pārkāpti normatīvajos aktos noteiktie vides kvalitātes robežlielumi vai normatīvo aktu prasības vides jomā; šāda ietekme ir vērtējama kā izslēdzošs faktors.
Neliela labvēlīga ietekme	Iespējama pozitīva ietekme uz dabas resursiem, tomēr tā ir salīdzinoši neliela un/vai īslaicīga.
Vērā ņemama labvēlīga ietekme	Labvēlīgās ietekmes apjoms, varbūtība un/vai ilgums ir nozīmīgs. Paredzētās darbības rezultātā tiks novēroti kvantitatīvi vai kvalitatīvi izmērāmi uzlabojumi vides kvalitātē, salīdzinot ar pamatstāvokli.
Būtiska labvēlīga ietekme	Paredzētās darbības rezultātā tiks novēroti būtiski kvantitatīvi vai kvalitatīvi izmērāmi uzlabojumi vides kvalitātē; tiks sasniegti normatīvajos aktos un vadlīnijās noteiktie vides kvalitātes mērķlielumi.

Ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma specifika

Informāciju, kas nepieciešama ietekmes uz Natura 2000 novērtējuma veikšanai, nosaka MK noteikumi Nr. 300. Šī informācija parasti tiek integrēta novērtējuma dokumentā, taču jāiekļauj eksperta atzinumā, ja tas tiek sagatavots kā atsevišķs dokuments. Galvenā atšķirība no SI un IVN ietvaros sagatavojamajiem atzinumiem – jānovērtē ietekme uz Natura 2000 teritorijas ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķiem, nevis jāvērtē ietekme tikai darbības vietā (līdz ar to, var būt gadījumi, kad biotopa platība vai sugas dzīvotne darbības vietā tiek iznīcinātas, bet tas neatstāj negatīvu ietekmi uz Natura 2000 teritorijas aizsardzības mērķiem).

Novērtējumā jāiekļauj šāda informācija, kas apkopojama norādīto tabulu veidā:

9.4. visu paredzētās darbības un MK noteikumu Nr. 300 9.2.apakšpunktā minēto risinājumu (attiecībā uz darbības vietu un izmantojamo tehnoloģiju veidiem) ietekmju novērtējums uz Natura 2000 teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķiem, pamatojoties uz šādiem kritērijiem un atbilstoši šo noteikumu pielikuma 1.tabulā (skat. 5. tabulu) minētajai informācijai:

9.4.1. īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes platība;

9.4.2. īpaši aizsargājamās sugas populācijas blīvums;

9.4.3. īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes fragmentācija;

9.4.4. traucējums (piemēram, troksnis, gaismas avots) īpaši aizsargājamām sugām;

9.4.5. īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes izolēšana (nošķiršana) no citiem tādiem pašiem biotopiem vai sugas dzīvotnēm;

9.4.6. izmaiņas īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes kvalitātē (tam raksturīgajās struktūrās un funkcijās);

9.4.7. izmaiņas likumsakarībās un mijiedarbībās, kuras nosaka Natura 2000 teritorijas struktūru un funkcijas;

9.5. visu paredzētās darbības kumulatīvo ietekmju (saistībā ar citām darbībām) identificēšana un apraksts (iekļauj informāciju atbilstoši šo noteikumu pielikuma 2.tabulai (skat. 8. tabulu), kā arī novērtējums atbilstoši šo noteikumu 9.4.apakšpunktā minētajiem kritērijiem un indikatoriem;

9.6. tādu iespējamo risku (piemēram, piesārņojuma noplūde) novērtējums, kas saistīti ar paredzētās darbības (atsevišķi vai kopā ar citām darbībām) īstenošanu un kas varētu atstāt negatīvu ietekmi uz Natura 2000 teritoriju, tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, ekoloģiskajām funkcijām un integritāti;

9.7. argumentēts apraksts par tām paredzētās darbības ietekmēm vai ietekmju kombinācijām, kurām atbilstoši šo noteikumu 9.4., 9.5. un 9.6.apakšpunktā minētajam novērtējumam:

9.7.1. būs vai varētu būt būtiska negatīva ietekme uz Natura 2000 teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības un izmantošanas mērķiem;

9.7.2. ietekmju mērogs un būtiskums uz Natura 2000 teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības un izmantošanas mērķiem nav zināms. Šādos gadījumos atbilstoši piesardzības principam pieņem, ka ietekme būs būtiska;

5. tabula
Ietekmes novērtējuma kritēriji

Nr. p.k.	Kritēriji	Atbilstošo indikatoru piemēri	Indikatora kvantitatīvais rādītājs vai identificēta tendence (piemēram, samazinās, nemainās vai palielinās)	Piezīmes
1.	Īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes platība	Biotopa vai sugas dzīvotnes platības izmaiņas (ha) un attiecība (%) pret: 1) biotopa vai sugas dzīvotnes platību konkrētajā <i>Natura 2000</i> teritorijā; 2) biotopa vai sugas dzīvotnes platību <i>Natura 2000</i> teritorijās Latvijā kopumā; 3) biotopa vai sugas dzīvotnes platību valstī kopumā; 4) biotopa vai sugas dzīvotnes platību <i>Natura 2000</i> teritoriju tīklā Eiropas Savienībā kopumā		
2.	Īpaši aizsargājamās sugas populācijas blīvums	Izmaiņas populācijas blīvumā		
3.	Īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes fragmentācija	Fragmentācijas pakāpe, nepārtrauktība vai pastāvīgums, attiecība pret sākotnējo stāvokli		
4.	Traucējums īpaši aizsargājamām sugām	Ilgums vai pastāvīgums, attālums no teritorijas		
5.	Īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes izolētība (nošķirtība) no citiem tādiem pašiem biotopiem vai sugas dzīvotnēm	Izolētības (nošķirtības) pakāpe		
6.	Izmaiņas īpaši	Relatīvās izmaiņas hidroloģiskajā režīmā, relatīvās		

	aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes kvalitātē (tam raksturīgajās struktūrās un funkcijās)	izmaiņas būtiskākajos ķīmiskajos parametros ūdenī, izmaiņas palu režīmā vai apjomā, izmaiņas kritalu apjomā mežā, izmaiņas dabiskajās sugu attiecībās (piemēram, sugu līdzsvars augu sabiedrībās), izmaiņas koku un krūmu segumā, izmaiņas biotopu raksturojošo sugu sastāvā un citas izmaiņas		
7.	Izmaiņas likumsakarībās un mijiedarbībās, kuras nosaka teritorijas struktūru un funkcijas	Fragmentācijas pakāpe, nepārtrauktība vai pastāvīgums, attiecība pret sākotnējo stāvokli, relatīvās izmaiņas hidroloģiskajā režīmā, relatīvās izmaiņas būtiskākajos ķīmiskajos parametros ūdenī, izmaiņas palu režīmā vai apjomā un citas izmaiņas		

6.tabula
Piemērs ietekmes novērtējuma tabulai (sugas)

Putnu suga	Sugas dzīvotnes platība	Sugas populācijas blīvums	Sugas dzīvotnes fragmentācija	Traucējums īpaši aizsargājamām sugām	Sugas dzīvotnes izolētība (nošķirtība) no citām tādām pašām sugām	Izmaiņas sugas dzīvotnes kvalitātē	Izmaiņas likumsakarībās un mijiedarbībās, kuras nosaka teritorijas struktūru un funkcijas
Bikšainais apogs (<i>Aegolius funereus</i>)	ietekme uz 1 pāra ligzdošanas teritoriju	iespējama samazināšanās	palielinās	palielinās	nemainās	samazinās	samazinās ligzdošanai piemērotas platības

7.tabula
Piemērs ietekmes novērtējuma tabulai (biotopi)

Nr. p.k.	Kritēriji	Indikatora kvantitatīvais rādītājs vai identificēta tendence (piemēram, samazinās, nemainās vai palielinās)
1.	Īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes platība	2180 –samazinās par 0,43 ha 2130* – nemainās vai palielinās, ja tiek veikta saimnieciskā darbība ar mērķi nepieļaut biotopa aizaugšanu 2120 – nemainās, ja nenotiek kāpu noskalošana vētru laikā 2110 – nemainās, ja nenotiek kāpu noskalošana vētru laikā
2.	Īpaši aizsargājamās sugas populācijas blīvums	Nemainās
3.	Īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes fragmentācija	2180 –būtiski nemainās 2130* – nemainās 2120 – nemainās 2110 – būtiski nemainās
4.	Traucējums īpaši aizsargājamām sugām	Nemainās
5.	Īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes izolētība (nošķirtība) no citiem tādiem pašiem biotopiem vai sugas dzīvotnēm	2180 –nemainās 2130* – nemainās 2120 –nemainās 2110 - nemainās
6.	Izmaiņas īpaši aizsargājamā biotopa vai sugas dzīvotnes kvalitātē (tam raksturīgajās struktūrās un funkcijās)	2180 –nemainās 2130* – palielinās, ja tiek veikti apsaimniekošanas pasākumi 2120 –nemainās, ja tiek ierobežota antropogēnā slodze 2110 - nemainās, ja tiek ierobežota antropogēnā slodze
7.	Izmaiņas likumsakarībās un mijiedarbībās, kuras nosaka teritorijas struktūru un funkcijas	2180 –nemainās 2130* – nemainās 2120 –nemainās 2110 -nemainās

8.tabula
Kumulatīvo ietekmju identificēšana un apraksts

Nr. p.k.	Novērtējuma soļi	Īstenojamā darbība
1.	Visu to plānu un projektu identificēšana, kuri varētu savstarpēji mijiedarboties	Identificēt visus iespējamus paredzētās darbības ietekmju cēloņus (avotus) kopā ar citiem vidē pastāvošajiem ietekmju avotiem, kā arī visas citu darbību iespējamās ietekmes
2.	Ietekmes identificēšana	Identificēt ietekmju veidus (piemēram, troksnis, izmaiņas hidroloģiskajā režīmā, ķīmiskais piesārņojums), kuriem varētu būt ietekme uz tiem teritorijas struktūras un funkcijas aspektiem, kuri ir jutīgi pret pārmaiņām
3.	Novērtējuma robežu noteikšana	Noteikt telpiskās robežas kumulatīvā efekta novērtējumam. Dažādiem ietekmju veidiem var būt atšķirīgas telpiskās robežas (piemēram, ietekmēm, kas saistītas ar ūdens resursiem, troksni) un var iekļaut attālas (ārpus teritorijas) vietas
4.	Kumulāciju ceļu identificēšana	Identificēt iespējamus kumulāciju ceļus (piemēram, pa ūdeni, pa gaisu; ietekmju akumulēšanās telpā un laikā). Novērtēt teritorijas stāvokli, lai noteiktu, kur un kādi jutīgie teritorijas struktūras un funkcijas aspekti ir apdraudēti

Nr. p. k.	Ietekmi samazinošā pasākuma nosaukums	Informācija par to, vai ietekmi samazinošais pasākums neradīs negatīvu ietekmi uz <i>Natura 2000</i> teritorijas integritāti	Informācija par to, kā pasākums samazinās paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz <i>Natura 2000</i> teritorijas integritāti	Informācija par pasākuma īstenotāju un pasākuma īstenošanas veidu	Informācija par to, kā pasākums nodrošinās plānoto rezultātu	Informācija par laika grafiku kādā pasākums tiks īstenots, saskaņots paredzētās darbības īstenošanu	Paskaidrot ietekmi samazinošā pasākuma uzraudzības (monitorēšanas) procesu, kā arī to, kā tiks risināts jautājums, ja ietekmi samazinošais pasākums nenodrošinās plānoto rezultātu
1.	Biotopu 2130* un 2180 kopšanas (apsaimniekošanas) pasākumu plāna izstrāde un ieviešana zemes vienībās "Emīlijas" un "Amandas" ārpus paredzētās darbības teritorijas, pieaicinot	Neradīs negatīvu ietekmi	Darbība neietekmēs aizsargājamās teritorijas integritāti	Pasākumu īsteno Ierosinātais	Tiks uzlabota biotopu 2130* un 2180 kvalitāte zemes vienībās "Emīlijas" un "Amandas" ārpus paredzētās	Plāna sagatavošana un saskaņošana tiks veikta līdz būvniecības uzsākšanai.	Pasākuma īstenošanas gaitu uzraudzīs sertificēts biotopu eksperts.
2.	Aizsargājamā biotopa robežās apbūvei izvēlēties pēc iespējas no kokiem brīvākos laukumus, lai pēc iespējas mazāk tiktu skarti augoši koki un rastos mežaparka tipa	Neradīs negatīvu ietekmi	Darbība palielinās aizsargājamās teritorijas integritāti	Pasākuma īstenošanas prasības tiks ietvertas būvprojekta sastāvā	Samazināsies nocirsto koku skaits, daļēji saglabāsies biotopa nepārtrauktība	Plānošanas laikā	Pasūtītājam būs jānodrošina atbilstoša būvuzraudzība, lai nodrošinātu to, ka būvniecība norit atbilstoši būvprojektam.

11. Kartogrāfiskais materiāls un citi papildus materiāli

MK noteikumu Nr. 925 4. punkts: Atzinumam pievieno kartoshēmu ar norādītām koordinātām, ja iespējams, – arī kartes un fotogrāfijas. Kartoshēma ir uz ortofotokartes vai topogrāfiskās kartes, vai mežaudžu plāna, vai zemes lietojuma veidu kartes pamatnes shematisks pētāmās teritorijas un tās robežu attēlojums mērogā, ne mazākā kā 1 : 10 000. Kartoshēmā atzīmē pētāmajā teritorijā konstatētās Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu atradnes, kā arī citas teritorijas ar īpašām aizsardzības un apsaimniekošanas prasībām, ja tādas konstatētas pētāmajā teritorijā. Kartoshēmu sagatavo, izmantojot koordinātu sistēmu LKS 92 (Transversālā Merkatora projekcija. Mēroga koeficients uz ass meridiāna – 0,9996; x ass vērtība uz centrālā meridiāna – 500 000, atskaites punkts no ekvatora (False Northing = 0) – 0 m), kurā atzīmētas pētāmās teritorijas robežas.

Ekspertiem:

Atzinumam obligāti jāpievieno vismaz viena karte ar teritorijā konstatētajām dabas vērtībām. Vēlams sagatavot arī karti ar vispārīgu teritorijas attēlojumu (arī novietojumu plašākā apvidū), kurā iezīmētas pētāmās teritorijas un pieguļošās teritorijas robežas; ja iespējams – paredzētās darbības vieta. Šajā kartē var attēlot arī zemes lietojuma veidus.

Kartē obligāti attēlojams grafiskais mērogs vai koordinātu tīkls; nav ieteicams izmantot tikai vārdisko mērogu (piemēram, mērogs 1:10 000), jo kartes var tikt kopētas un pavairotas, izmainot to lielumu, tādējādi informācija par mērogu kļūst maldinoša. Ja nav pieejas kartogrāfijas programmatūrai, ieteicams izmantot DDPS “Ozols” iespējas gan pamatkartes iegūšanai, gan objektu iezīmēšanai un platību aprēķiniem.

Ja atzinumā paredzēti konkrēti pasākumi ietekmes mazināšanai (piemēram, biotopa apsaimniekošana, sugas atradnes norobežošana u.tml.), iespēju robežās tie jāattēlo kartē, lai institūcijas varētu pasākumus iekļaut nosacījumos darbības veikšanai un kontrolēt īstenošanu.

Atzinumam pievieno arī izmantotās literatūras un avotu sarakstu, interneta avotiem norādot precīzu adresi un skatīšanās datumu; ja ir izmantotas datubāzes – informācijas iegūšanas datumu.

Kartogrāfiskā materiāla piemērus skatīt Vadlīniju 3. pielikumā.

Institūcijām:

Vai kartē ir skaidri norādīta dabas vērtību atrašanās vieta? Ja atzinumā paredzēti pasākumi ietekmes mazināšanai, vai iespējams tos kartogrāfiski attēlot tehniskajos noteikumos vai ievietot korektu atsauci uz atzinumu?

12. Atzinuma noformēšana

MK noteikumu Nr. 925 6. punkts: Atzinumu sagatavo divos eksemplāros. Atzinumā eksperts norāda savu vārdu, uzvārdu, sertifikāta numuru un tā izsniegšanas datumu, biotopu grupu, sugu vai sugu grupu, par kuru eksperts ir tiesīgs sniegt atzinumu saskaņā ar sertifikātu, atzinuma parakstīšanas datumu un lappušu skaitu, kā arī adresāta vārdu, uzvārdu un adresi.

Atzinuma adresātu parasti norāda atzinuma sākumā, informāciju par ekspertu un sertifikācijas jomu, lappušu skaitu un atzinuma parakstīšanas datumu – atzinuma beigās. Viens atzinuma eksemplārs paliek pie eksperta.